

Nemzetpolitikai összefoglaló

2015. 17. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Ülésezett a Nemzeti Összetartozás Bizottsága

Két és fél órás nemzetpolitikai meghallgatást tartott múlt hétfőn az Országgyűlés Nemzeti Összetartozás Bizottsága, melynek a nemzetpolitika három legfontosabb szereplője, Semjén Zsolt nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyettes, Potápi Árpád János államtitkár és Wetzel Tamás helyettes államtitkár voltak a meghívottjai. A meghallgatáson a beszámolók az autonómia és a kisebbségi jogok, a magyar közösségi sérelmek, a kettős állampolgárság és a visszahonosítás, a diaszpóra-gondozás, a Kárpát-medencei magyar közösségek finanszírozása és gazdasági felzárkóztatása, valamint a kétoldalú kapcsolatok és a szomszédságpolitika témáit érintették. Semjén Zsolt a meghallgatáson elmondta, nem tartja szükségesnek az állampolgársági törvény szabályainak szigorítását. Azt mondta, az ellenőrzés lehet még „keményebb”, bár az arra hivatott szervek már most is nagyon alaposan teszik a dolgukat, de a bürokratikus terhek növelését kifejezetten ellenzi. Potápi Árpád János nemzetpolitikai államtitkár elmondta: a jövő esztendő várhatóan a külföldi ifjú magyar vállalkozók tematikus éve lesz. Reményei szerint erre ugyannyi - 500 millió forint - áll majd rendelkezésre, mint az idején programra, a szakképzés évére. Potápi Árpád János hangsúlyozta: a szülőföldön történő boldogulás előfeltétele a gazdasági vállalkozások megerősödése, s az, hogy meg tudnak-e jelenni magyar vállalatok a térségben. Gazdasági eszközök bevonására, pályázatok kiírására, átfogó gazdasági koncepciók kidolgozására van szükség – tette hozzá.

Meghallgatás az őshonos nemzeti kisebbségekről

Az őshonos nemzeti kisebbségek helyzetéről tartottak meghallgatást az Európai Parlamentben (EP) néppárti képviselők szervezésében. A bajor Monika Hohlmeier, az Európai Néppárt (EPP) koordinátora az EP alapjogi bizottságában arról beszélt, hogy az EU Lisszaboni Szerződése jogokat biztosít a kisebbségeknek, ezért érvényesítésükről is beszélni kell. „A célunk nem a szeparatizmus, nem vagyunk nacionalisták”, hanem a kulturális értékek megőrzése. Gál Kinga, a Fidesz-KDNP EP-képviselője a meghallgatást megelőzően tartott sajtótájékoztatóján úgy vélte, hogy a rendezvény komoly lépés abba az irányba, hogy az Európai Parlament határozatot fogadjon el a témában, az igazi cél pedig az lenne, hogy az Európai Bizottság is lépjen ebben az ügyben, s jöjjön létre kötelező érvényű uniós jogszabály, amely védelmet biztosít az őshonos kisebbségek számára. Gál rámutatott, hogy ehhez a tagállamok kormányait tömörítő tanácsban is politikai akaratra van szükség, s tisztában van azzal, hogy ez nem fog egyik napról a másikra létrejönni. Csáky Pál, a Magyar Közösség Pártja (MKP) EP-képviselője a legnagyobb problémának azt nevezte, hogy a uniós szinten nincs kisebbségvédelmi normarendszer, nincs végrehajthatóság és nincs intézményrendszer sem. Csáky szerint az Európa Tanács vonatkozó dokumentumait kellene beemelni az uniós jogba, és akkor a kisebbségi jogok a

luxembourgi Európai Bíróság előtt is kikényszeríthetőek volnának. A Most-Híd párt képviselője, Nagy József a meghallgatáson kiemelte, a cél az, hogy az uniós tagországok toleránsabbá váljanak. A politikus a kisebbségi nyelvhasználat szabadságának fontosságát, az anyanyelvi oktatás mint leghatékonyabb tanulási forma, valamint a diszkriminációmentes, kiszámítható jogi helyzet fontosságát hangsúlyozta. Nagy rámutatott, hogy az EU polgárainak csaknem 10 százaléka valamilyen kisebbséghez tartozik, s jogaik érvényesítése a többségnek is ugyanúgy érdeke. Az RMDSZ politikusa, Sógor Csaba arra az álláspontra helyezkedett, hogy hatalmas rés tátong a jogi lehetőségek és az intézkedések között. „Az őshonos nemzeti kisebbségekre nehezedő asszimilációs folyamatra az Európai Uniónak is választ kell találnia” - hangsúlyozta a politikus. Tőkés László, a Fidesz-KDNP listájáról mandátumot szerzett erdélyi politikus elmondta, hogy szerinte Székelyföldön „valóságos kisebbségi humánkatasztrófa fenyeget”. Úgy vélte, hogy Európának a bevándorlók mellett az unión belül a tagállamokból kiáramlók sorsa miatt is aggódnia kellene. A külhoni magyar politikus szerint a csángók és a szerbiai vlachok is végveszélybe kerültek.

Egyezés az alternatív küszöbről

A Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) elvi megállapodást kötött a román pártokkal az erdélyi magyarság parlamenti képviseletét garantáló alternatív parlamenti küszöbről – nyilatkozta a Népszabadságnak Kovács Péter, az RMDSZ főtitkára. A még hatályos, egyéni választókerületen választási rendszerben létezik egy alternatív küszöb. Eszerint mandátumhoz jutnak azok a pártok is, amelyek nem érték el ugyan az öt százalékot, de hat képviselői és három szenátori választókerületben megszerezték a voksok többségét. A pártlistás, arányos választásra való áttéréssel ez megszűnne, ám az RMDSZ megállapodott a parlamenti helyek háromnegyedét adó szociáldemokratákkal és liberálisokkal egy új alternatív küszöbön. Eszerint parlamenti mandátumhoz jutnak azok a pártok is, amelyek nem érnek el öt százalékot a választásokon, de négy megyében megszerzik a leadott voksok minimum húsz százalékát. „Reméljük, állják a szavukat” – mondta Kovács Péter. A reform keretében változnak a helyhatósági választások, valamint a párt- és kampányfinanszírozás szabályai is, illetve bevezetik a levélben történő voksolást. A magyar közösség szempontjából ez azért problematikus, mert a határon túli szavazás megkönnyítése növelheti a választási részvételt, és így az RMDSZ nehezebben érheti el az ötszázalékos bejutási küszöböt. (A legutóbbi választásokon a szervezet 5,1 százalékot szerzett). Kovács Péter elismerte: az RMDSZ nem utasíthatja el a levélben történő szavazást, miután Magyarország tekintetében támogatja. „Elvben elfogadjuk, viszont ahogy Magyarországon is, regisztrációhoz kötnénk a részvételt” – magyarázta a főtitkár. Az RMDSZ elképzelése szerint a regisztráció 60-90 nappal a választások előtt zárulna. A szövetség azt is szeretné elérni, hogy csak azok regisztrálhassanak, akik törvényesen tartózkodnak az illető országban. Az önkormányzati választásokat illetően marad az

egyfordulós polgármester-választás, vita van viszont a megyei közgyűlés elnökének megválasztásával kapcsolatban. Jelenleg ez is közvetlenül, egy fordulóban történik, de egyesek szerint vissza kellene térni a 2008 előtti szabályokhoz, amikor a megyeelnököt a közgyűlés választotta. Kovács Péter szerint az RMDSZ „nem ellenezné ezt a verziót”, hiszen a közvetlen választásokon mindössze két megyében győzött a magyar jelölt, míg korábban öt megyét irányított RMDSZ-es politikus. A szóránymegyék magyarságát juttatná előnyhöz a választási küszöb három százalékra csökkentése a helyi és megyei választásokon, de Kovács szerint ebbe a román pártok egyelőre nem mentek bele. A választási reformcsomag elfogadása azért is sürgős, mert Romániában jövő májusban helyhatósági, ősszel pedig parlamenti választásokat rendeznek, és az alkotmány tiltja a választási törvények módosítását egy évvel a voksolás előtt. Az RMDSZ számára külön érv a sietségre a konjunktúra: Kovács Péter szerint úgy tűnik, most sikerülhet a magyar közösség szempontjából kedvezőbb jogi keretet elfogadtatni.

Kovács Péter: meg kell szorítani Dorin Floreát

Az RMDSZ minősíthetetlennek tartja a marosvásárhelyi helyi rendőrség fellépését a kétnyelvű marosvásárhelyi utcanévtáblák ellen – nyilatkozta az MTI-nek Kovács Péter, a szövetség főtitkára. Kovács Péter szerint az RMDSZ marosvásárhelyi szervezetének jogi védelmet kell biztosítania azok számára, akiket a helyi rendőrség meghurcolt az utcanévtáblaügyben, és politikai eszközökkel el kell érnie, hogy a városban mindenhová kikerüljenek a kétnyelvű utcanévtáblák. A főtitkár bírálta Peti Andrást, Marosvásárhely RMDSZ-es alpolgármesterét, és Soós Zoltánt, a városi önkormányzat RMDSZ-es képviselőjét, akik szerinte defenzívába vonultak. „Az RMDSZ-es alpolgármesternek és városi tanácsosnak nem az a feladata, hogy a rendőrség visszaéléseit magyarázza, vagy hogy kiskapukat keressen” – jelentette ki Kovács Péter. „Dorin Florea polgármesternek nincsen többsége a városi önkormányzatban az RMDSZ frakció nélkül. Meg kell szorítani a polgármestert minden nap, minden tanácsülésen, hogy alkalmazza a kétnyelvű táblákra vonatkozó korábbi határozatokat” – jelentette ki az RMDSZ főtitkára. Emlékeztetett arra, hogy a marosvásárhelyi önkormányzat korábban határozatot fogadott el az utcanévtáblák magyar fordításáról, a táblák kinézetéről, és a táblacsere költségeit is előirányozta a város költségvetésében. Kovács Péter nyomatékosította: a helyi rendőrfőnök nem a saját feje szerint cselekszik, hanem a polgármester utasításait hajtja végre. A városban a polgármesteri hivatalnak alárendelt helyi rendőrség megbírságolt két önkéntest, akik a Kétnyelvű utcanévtáblákat Marosvásárhelyen! nevű civil csoport megbízásából helyeztek ki kétnyelvű utcanévtáblákat, és 30-50 ezer lej közötti bírságot helyeztek kilátásba azoknak, akik nem távolítják el 48 órán belül házuk faláról a kétnyelvű táblát. Valentin Bretfelean helyi rendőrparancsnok kijelentette, a kétnyelvű táblákat kihelyező civilek az etnikumközi feszültséget gerjesztenek a városban. A civilek által kihelyezett 80 tábla mintegy felét levették az ingatlantulajdonosok. Az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) helyi

szervezete ezt követően Bretfeleannak, a helyi rendőrség vezetőjének lemondását követelte. A Magyar Polgári Párt (MPP) pedig arra szólította fel az RMDSZ városi tanácsosait, hogy amennyiben a rendőrfőnök nem távozik önként a tisztségéből, a szövetség frakciója billentse ki székéből. Az ellenzéki pártok keddre utcai tüntetést is kilátásba helyeztek, a két politikai alakulat ugyanis egy esetleges interetnikai konfliktus forrásának tartja Bretfeleant, és a kétnyelvű utcanévtáblák leszerelését szorgalmazó rendőrfőnök távozásában látja a napok óta tartó rendkívül feszült helyzet feloldását. Az igazi megoldást az alkotmány, a törvény, az európai nyelvi jogok és a tanácsi határozat tiszteletben tartása jelentené – hangsúlyozzák a magyar politikusok. Eközben Dorin Florea polgármesternek és a helyi tanácsnak címzett internetes petíció indult Valentin Bretfelean leváltása érdekében.

Pásztor István marad a VMSZ elnöke

Újabb négy évre Pásztor Istvánt választották meg a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) elnökének a legnagyobb délvidéki magyar párt szombati tisztújító közgyűlésén. A politikus sikeresnek értékelte a párt utóbbi négy évét. Az elnöki tisztségre Pásztor István volt az egyetlen jelölt. A jelenlévő 281 küldött közül 274-en szavaztak rá a magyarcsernyei tisztújítón. A politikust először 2007 májusában választották meg a VMSZ élére, miután az addigi elnök, Kasza József bejelentette visszavonulását. Az 59 éves politikusnak ez a harmadik pártelnöki mandátuma. Pásztor István szerint pártja sikerét a legjobban a közösség elfogadása bizonyítja. Úgy fogalmazott: a VMSZ „az elmúlt 4 évben teljesítményével újra kivívta a vajdasági magyar közösség egyértelmű támogatását”. Kiemelte, hogy a vajdasági magyarságon kívül az anyaországi és a szerbiai politika is elfogadta a pártot, valamint Kárpát-medencei vonatkozásban is elismerést vívott ki. Pásztor István programbeszédében kifejtette: a VMSZ-nek a következő négy évben is polgári értékeket felvállaló, néppárti jellegű, regionális magyar pártnak kell maradnia, amely „egy asztalhoz tudja ültetni azokat, akik a vajdasági magyar közösségen belül a politikai paletta különböző színeit képviselik”. A VMSZ jövőbeni célkitűzései kapcsán hangsúlyozta, hogy a pártnak nyitottnak kell lennie és maradnia mindenki iránt. Hozzátette: a legnagyobb délvidéki magyar párt célja továbbra is az, hogy a magyar nemzetpolitika aktív részese legyen, a „nemzet felemelkedése” ugyanis a vajdasági magyarság érdeke is. A szerbiai politizálással kapcsolatban kifejtette, hogy a következő évek feladata lesz a kormányzó Szerb Haladó Párttal kötött koalíciós szerződésben foglaltak megvalósítása: a gazdasági kérdések kezelése, a nemzeti tanácsokról szóló törvénnyel kapcsolatos ügyek rendezése, egy kisebbségi akcióterv kidolgozása, a részarányos foglalkoztatás megvalósítása. Leszögezte, a VMSZ elkötelezett az iránt, hogy Szerbia „jobb, gazdaságilag előre haladó és Európához csatlakozó” ország legyen. A VMSZ magyarcsernyei tisztújításán a 114 jelölt közül megválasztották a párt 50 fős Tanácsának

tagjait, valamint módosították a politikai szervezet alapszabályát. A párt 21 tagú elnökségét és három alelnökét a Tanács következő ülésén választják meg.

Magyar falvak névtábláit rongálták meg Kárpátalján

Több magyar község névtábláit rongálták meg és középületek magyar zászlóit tépték szét ismeretlen elkövetők Kárpátalja Ungvári járásában, a rendőrség nyomozást indított az ügyben. Az ismeretlen tettesek fekete festékkel fújták le Eszeny, Tiszaásvány, Nagydobrony és Kisdobrony kétnyelvű falunévtábláinak magyar feliratait. Az ukrán-magyar határ térszomszédságában található Eszenyben az elkövetők letépték a helyi középiskola, Tiszaásványban a művelődési ház épületére kitűzött magyar nemzeti lobogókat, az előbbi községben pedig a magyar nyelvű útbaigazító jelzéseket is összetörték. A rongálók a falunévtáblák ukrán feliratait és az épületek ukrán zászlóit érintetlenül hagyták. A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) elnöksége nyilatkozatban ítélte el a barbár cselekedetet, és az ügy haladéktalan kivizsgálására szólította fel a hatóságokat. A KMKSZ feljelentést tett a magyar feliratok és a nemzeti jelkép megrongálása ügyében. Vaszil Hubal, Kárpátalja megye kormányzója már a rongálás napján hivatalában fogadta Magyarország ungvári főkonzulját, Bacskai Józsefet, és arról biztosította a diplomatát, hogy – a történelem elítélése mellett – az ukrainai megye vezetése egységesen fog fellépni minden hasonló vandál cselekedet és provokáció ellen.

A zágrábi Kisebbségi Tanács idején „pénzelosztásról”

A múlt héten megszületett a zágrábi Kisebbségi Tanácsnak az idején anyagi támogatásokkal kapcsolatos döntése. A 2015-re szóló költségvetés, ami a magyar szervezeteket illeti, a tavalyival szinte teljesen megegyező, vagyis marad a HMDK tagszervezetei szempontjából igazságtalan pénzelosztás – mondta Jankovics Róbert, a HMDK ügyvezető elnöke. Hozzátette, noha a két utolsó parlamenti választásokon a különbség kb. egy százalékpont volt a MESZ jelöltjének javára, a mostani döntés értelmében majdnem egymillió kúnával többet oszthat szét a MESZ a szervezetei között. „A legszomorúbb, hogy ezen egyesületek érdekében csak a HMDK próbál meg felszólalni, tenni a Kisebbségi Tanácsban, a horvátországi magyarságot képviselő Juhász Sándor egyetlen szót sem pazarolt rájuk. Gondolom, hogy a HMDK-hoz tartozó egyesületek anyagi ellehetetlenítése is a meghirdetett megbékélésük jegyében történt. Mint a HMDK egyik vezetője, feladatommak tartom, hogy megpróbáljam megoldani közösségünk gondjait, így minden velünk együttműködő egyesület számíthat a segítségünkre. Senki sem fog támogatás nélkül maradni. Remélem, hogy az említett településeken élők a közelgő választásokon majd

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG
STRATÉGIAI TERVEZŐ ÉS TÁJÉKOZTATÁSI FŐOSZTÁLY

érzékeltek Juhász Sándor képviselővel, hogy mi a véleményük a munkájáról” - nyilatkozta Jankovics Róbert.

